

Enkeltes Overbeviisning; men seer jeg hen paa Overbeviisningens gjensjødende Kraft, da finder jeg, at der er en langt mindre Forskjel, end man ved første Blik seer. Lad der nu ogsaa være forskjellige Opfattelser med Hensyn til Kristendom, saa vil jeg dog spørge: Er der da ikke ogsaa forskellige Opfattelser med Hensyn til Skolen? Der er Mange, der finde, at det at kunne det apostolske Symbolum og de danske Ordspog er aldeles tilstrækkeligt, medens derimod Læsning, Regning og Skrivning ere af langt mindre Vigtighed. Jeg hender Præster, hos hvem en saadan Overbeviisning gjør sig gjældende, og hvad en Saadan anseer for tilstrækkeligt for et Barn vil derfor være overmaade lidt. Det er slet ikke sagt, naar man gaaer ud fra, at det skal beroe paa Barnets frie Lyft, om det skal lære at læse eller ikke — har det ikke Lyft, siger man, saa vil den Lærdom, der kommer ved Anstrængelse, ikke nytte Noget — at den hele Lærdom da overhovedet vil faae Noget at bethyde. Det kan jo være, at Barnet ikke har Lyft til at lære Bogstaver, og det vil ikke være vanskeligt at paavise, at der gives Børn, som, naar de skulle lære at stave, ikke ville til det; ganske vist er det ikke den behageligste Beskjæftigelse for dem, men det vil dog derfor ikke godt kunne gaae an at lade dem følge deres Hjertes Tilskyndelse i saa Henseende. Naar man vil gennemføre dette Frihedens Evangelium, at Naturbarnets Lyft skal være den Lov, hvorefter Underviisningen skal rette sig, saa kan det gjerne være, at Naturen ikke altid opfattes i Kristendommens Aand, og dernæst naar man opstiller denne Lyft som en Norm, hvorefter der i alle Tilfælde skal gaaes, og overlader til det subjektive Skjøn at bestemme Underviisningens Omfang, saa kan det, som sagt, blive overordentlig smaa Fordringer, der stilles. — Jeg hørte meget nysie efter, da den ærede Forslagsstiller begrundede, hvor nødvendigt det nu var blevet, at man fik denne Lov. Det ærede Medlem sagde: Der er Skoler, som have Børn fra 4, 5, ja jeg troer endogsaa han sagde 6 Sogne, og naar nu disse Børn tilsiges paa samme Dag til at give Møde i de respekt-

tive Almueskoler, og Læreren har Lyft til at være med dem, saa kan han ikke paa en og samme Dag være tilstede i de forskellige Skoler. Dette er ganske vist, men der er jo heller ikke foreskrevet i Loven, at Børnenes Lærer eller Lærere skulle møde med dem i Skolen, og hvorfor skulle vi da her give en Lov for at raade Bod derpaa? Dette er i Virkeligheden den eneste Hovedgrund, som den ærede Forslagsstiller har anført for sit Forslag. Det har nu vist sig, siger han, hvor uundgaaelig nødvendigt det er at træffe en saadan Bestemmelse som den, Lovforslaget tilsigter, og hvorfor? Fordi det har truffet sig, at en Lærer ikke har kunnet møde med alle Børnene i de forskellige Skoler, da Prøven fandt Sted paa samme Tid. Men det behøves jo heller ikke; han kan jo blive borte; Børnene kunne meget godt overhøres, uden at deres Lærer er tilstede. Det foreliggende Lovforslags Bestemmelser ville komme i Strid ikke alene med den religiøse Underviisning, men med Underviisningen i det Hele taget, kort sagt med hele det nu bestaaende Folkeskolevæsen, og ere langtfra tilstrækkeligt begrundede ved de stedfindende Forhold. Saa vidt jeg veed, er der kun eet Tilfælde af den omhandlede Bestaaenhed, som ligger for, og det forekom i Njerteminde, hvor man har villet — og Præsten var enig deri — at Examen skulle afholdes i vedkommende Fristole, men de øvrige Medlemmer af Skolekommissionen meente, at Børnene kunde komme op i selve den offentlige Skole, og der har nu været ført Strid mellem de forskellige Magter i Njerteminde om, hvorvidt Børnene skulde møde i den offentlige Skole, eller Bestyrelsen komme ned i Fristolen; det har været det eneste Differentpunkt. Fordi man nu ikke i saadanne ganske enkelte Punkter kan komme deres Duster imøde, som ville have saadanne Skoler autoriserede, derfor er der dog ikke Anledning til at sætte Lovgivningsmagten i Bevægelse. Regjeringen har stillet sig ligeoverfor de private Skoler i Landet paa følgende Maade. Man siger: Vilde disse Skoler anerkjendes som Skoler, saa kunne de opnaae denne Anerkjendelse, naar de forestaaes af Personer,